

Vegne, sagde, at den Valglov, vi nu har, dog havde den Fordel, at den gav nogenlunde retfærdig politisk Repræsentation, er det ikke noget rigtigt Udtryk. Nej, den giver fuldkommen ligelig politisk Repræsentation. Det er netop det, der er det ejendommelige og det gode derved, og jeg vilde nødig have rokket ved den Kendsgerning, at den giver ubetinget ligelig politisk Repræsentation. Det var den Sejr, der blev vundet gennem de 15 Aar, denne Sag var ude til Kamp i Befolkningen og her i Rigsdagen. Dette Hovedprincip, der er vundet gennem disse mange, mange Aars Arbejde og Kamp, ønsker vi ikke at opgave; tværtimod, vi vil til det yderste og til det sidste modsætte os ethvert Forslag, der opgiver eller blot i nogen Maade rokker eller rører ved dette Princip, den ogsaa i Grundloven fastslaaede ubetinget ligelig Repræsentationsret. Sammen dermed hænger for øvrigt noget andet, der ogsaa blev naaet — ganske vist i sidste Øjeblik, men dog naaet —, nemlig at Hovedstaden fik nøjagtig den samme Valgordning som det øvrige Land. Hvis man ikke var gaaet med til det, vilde vi heller ikke have naaet en ubetinget politisk ligelig Repræsentation; dette viser Valgenes Udfald. Disse to Ting, som i Virkeligheden er een, vil vi ikke paa nogen Maade gaa med til at fravige. Men derfor kan det alligevel være i alt Fald uden større Skade og maaske ogsaa til nogen Nytte nu at gaa til en Kommissionsforberedelse af en Valglovsrevision, idet der kan være adskillige Enkeltheder, ogsaa ret gennemgribende Enkeltheder, som kan trænge til en nærmere Overvejelse. Maaske er det ikke saa store Sager, at dette lidt tunge eller i hvert Fald lidt viddtløftige Apparat, som en Kommission strengt taget er, behøvedes; egentlig kunde vel Administrationen med sine sagkyndige have gjort et forberedende Arbejde, og et Udvalg her i Tinget kunde vel have afsluttet det. Men Ministeren bebudede jo i Fjor en Valglovskommission, ganske vist i Fjor Vinter, paa en Maade, som vi ikke syntes om — jeg tror, at den Gang vilde Kommissionen kun have bidraget til at spænde Ben for den Valglov, der kunde naaes —, men nu havde Ministeren en Gang fremsat Tanken om en Kommission, og han gentog det senere paa Sommeren, og vi havde ikke fra vor Side noget at bemærke dertil, og vi vil heller ikke modsætte os, men støtte, at der nu nedsættes en saadan Kommission.

Der er, siden vi sidst behandlede Valgloven her i Tinget, ogsaa paa dette Omraade sket Ændringer ude i den store Verden;

og en af Kommissionens Opgaver bliver bl. a. at skaffe en Samling af Valglove fra de øvrige civiliserede Lande. Det kunde ogsaa være sket administrativt, men det er selvfølgelig ingen Skade til, at det sker gennem et Kommissionsarbejde. Den Bevægelse, der foregaar og er foregaaet ude i den store Verden paa dette Omraade i det sidste Aar, er gaaet netop i samme Retning, som den gik herhjemme; det er en Bevægelse i Retning af Forholdstalsvalg, altsaa lige Valgret for alle Vælgere i politisk Henseende. Selv Norge er nu ved Valgloven i December gaaet til Forholdstalsvalg. Det er det sidste skandinaviske Land, der indførte Forholdstalsvalg, ganske vist i en efter min Mening meget utilfredsstillende Form, idet de ikke har Tillægsmandater, og Valgene foregaar i alt for smaa Kredse. Men dette hænger sammen med Bestemmelsen i den norske Grundlov, at to Trediedele af Mandaterne skal tilhøre Landet og een Trediedel Byerne, en Bestemmelse, der oprindeligt var tænkt til Fordel for Købstæderne, men som er blevet til en agrarisk Bestemmelse, hvilket som saa meget andet viser, at man aldrig skal lave kunstige Bestemmelser i Grundlove og Valglove, da sligt ofte maa komme og kommer til at virke i modsat Retning af, hvad man havde tænkt sig. I Tyskland gaar Bevægelsen i samme Retning, men langt fyldigere og mere konsekvent. De sidste Valglove til Rigsdagen og Landdagene i Tyskland minder paa en paa-faldende og interessant Maade i Princippet, i Systemet om den Valglov, vi nu har herhjemme. Man søger f. Eks. i den preussiske Valglov at opnaa fuldkommen lige politisk Repræsentation gennem Forholdstalsvalg i visse Kredse, ikke alt for smaa og heller ikke alt for overvældende store, og saa tillader man ved et ejendommeligt System — hvorved man kan forbinde Listerne i de forskellige Kredse — at udnytte Reststemmerne for hvert Parti. Men hvis det ikke sker fuldt ud, har man noget, der hedder Landslister, svarende til vore Tillægsmandater, men gennemført paa en anden Maade, idet hvert Parti opstiller Lister for hele Landet, og af den Liste faar hvert Parti valgt saa mange Kandidater, som er nødvendige, for at den nøjagtige forholdsvis Repræsentation kan blive opnaaet. Og saa lader man Medlemsantallet i den preussiske Landdag være flydende, saa det kommer til at afhænge af, hvor stor Deltagelse der er i Valget. Det er ganske interessant, at dette nu er gennemført i Praksis. Det var nemlig et Forslag, der fra